

În **Regiunea Autonomă Friuli Venezia Giulia**, există peste **1.300 de structuri defensive**, atât cele construite în anii '40 (Vallo Alpino del Littorio), cât și cele pregătite de **NATO** în perspectiva unei posibile invazii a Pactului de la Varșovia. În prezent, doar **4 dintre aceste structuri** au fost recuperate și valorificate în scop turistic.

Asociațiile care administrează aceste structuri operează **fără o coordonare reciprocă**, iar niciuna dintre ele **nu dispune de suficiente resurse și capacități** pentru a atrage turiști din afara regiunii. „**Frontiera Est**” reprezintă **primul proiect regional** pentru valorificarea istorică a structurilor defensive construite pe **granița de est** în secolul al XX-lea.

Portalul dedicat structurilor defensive a permis:

- Crearea unei **rețele de colaborare între asociații**.
- Dezvoltarea de **trasee integrate**, sporind atractivitatea turistică a fiecărei structuri.
- Creșterea **vizibilității patrimoniului Războiului Rece**, stimulând alte proiecte de valorificare.

Site-ul este disponibil în **italiană, engleză, slovenă și germană** și prezintă **4 structuri din Friuli Venezia Giulia și 1 din Veneto**.

Părțile implicate

- **Asociația Peisagistică din Malborghetto**
- **Asociația pentru studiul și protecția fortificațiilor din nord-est – Passo Monte Croce Carnico**
- **Asociația Națională „Fanti d'Arresto” din San Michele del Carso**
- **Cold War Studies, Universitatea Harvard**

Beneficiarii

- **Turiștii**
- **Comunitățile locale**
- **Organizațiile culturale și turistice**

Resurse necesare

- **Fonduri publice:** 41.000 euro
- **Resurse private:** 6.500 euro
- **Resurse umane:**
  - 1 doctorand
  - 1 grafician
  - 1 tehnician
  - 1 fotograf
  - 3 traducători (engleză, slovenă, germană)

Dovezi ale succesului

- Creșterea numărului de vizitatori în structurile valorificate (**exemplu: Malborghetto – de la 679 în 2021 la 846 în 2023**).
- Extinderea platformei cu **5 structuri suplimentare** din Friuli Venezia Giulia, Trentino Alto Adige, Slovenia și Austria.
- Semnarea unui **protocol de colaborare** între **Regiune, Universitățile din Udine și Trieste, Agenția de Stat pentru Proprietăți, Ministerul Culturii și Ministerul Apărării**.
- Lansarea unei **inițiative legislative regionale** pentru restaurarea structurilor defensive.
- **2 proiecte de cercetare prin PNRR** câștigate de Universitatea din Udine.
- **O bursă de doctorat** dedicată acestui domeniu.

Potențial de învățare și transfer

Portalul poate fi un **model valoros** pentru alte regiuni, fiind un **instrument important de promovare a patrimoniului cultural și natural**. Acesta demonstrează cum se poate susține **dezvoltarea unui teritoriu prin recuperarea structurilor abandonate**, transformându-le în **atracții turistice** și stimulând redescoperirea patrimoniului cultural.

Această bună practică:

- Încurajează **crearea de rețele și colaborarea** între asociațiile culturale, care de obicei acționează independent.
- Poate fi replicată în alte regiuni pentru a stimula **implicarea tinerilor** în conservarea, cunoașterea și valorificarea patrimoniului istoric și cultural.
- **Peste 60% dintre utilizatorii portalului sunt tineri cu vârste între 25-34 de ani**, ceea ce demonstrează interesul noii generații pentru acest subiect.
- Contribuie la o mai bună **diseminare a cunoștințelor despre patrimoniul cultural tangibil și intangibil**, promovând **conservarea durabilă și turismul istoric**.

Informații suplimentare <https://www.frontieraest.it/>

